

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY

Z ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZEGYESÜLET HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
CLUJ
Str. A. Muresan 10.
Telefon 158. sz.

Felelős szerkesztő:
TÖRÖK BÁLINT
az EME főtítkára.

A lapot az EME tagjai tagsági
illetmény fejében kapják. A lap
megjelenik havonként egyszer.

Mézelőfa különlegességek.

Írta: Biró Pál.

Liliodendron tulipifera. Tulipánfa. Szép nagy koronával. Gyökere nyírással meggyeztetett, elöl letompított nagy levelekkel. Tulipánszerű zöldes krém nagy virágait júniusban hozza a magról szaporítható.

Malus. Díszalma. Az almák csoportjából kiemelendők az említett díszalma, mivel fajszerinti különböző szép lomszatukkal, más-más színű és időszakban virító virágaikkal szele a parkoknak. Birs és vadalmába oltva szaporíthatók.
Crataegus Coccinea. Nagy gyümölcsű galagonya. Májusban virító, nagytömegű fehér virágaival, és ősszel szép piros gyümölcseivel parkok díszévé vált. Cserfa levélhez hasonló levelei fényesek. Ugy ez, mint a többi fajai jó méhlegelőt adnak, magról szaporíthatók.

Amorpha fruticosa. Amorfa. Magasabbra nőző cserje. A cserje levelehez hasonló, de annál apróbb, haragoszöld levelekkel. Nagytömegű sárga porzójú sötétlila virág füzereit az akác virágzása után, júniusban hozza. Igénytelen fa, mely akár udvarokban, mint dísz vagy fedőcserje, akár hegyvidéken, mint tőcserje, vagy bármilyen hasznavehetetlen talajon a határán, mint vadmenhelynek megállja a helyét. Virágzása idején ünnöen mézel. Télen nagymennyiségű apró magtermése jó eleget a nemesebb szárnyas vadaknak. Gyorsan fejlődik. Magról szaporítható.

Gleditsia. Koronafa. Közvetlen az akác után, júniusban kezd virítani. Jelentéktelen barkaszerű virágain hemzseg a méh. Magszatőrő, rovarmentes koronával. Kétszer szárnyalt, apró levele párosan összetett. Van tüskés és tüskementes válfaja. Az akácnál jó élőkertítés. Gyorsan fejlődik. Magról szaporítható.

Tamarix. Tamaricska. A tamarixok virágzásuk idején jó méhlegelők. Magasra nőző díszcserjék. Apró leveleikkel és fajtájuktól májustól, augusztusig virító világos és sötétebb rózsaszínű virágfüzéreikkel hatásos díszfák. Dugványról szaporíthatók.

Magnolia. A magnoliák lombfakadás előtt hozzák virágukat, április hóban. Hatásos díszfák, csillagszerű és tulipánszerű nagy virágaikkal, melyek fehérek. Leveleik nagyok, eliptikusak. Koronájuk félmagos, szétterjedő. Dugványozásról szaporítható. Kevés mézet és több virágpórt ad méheinknek.

Sorbus, Barkóca, Berkenye. A barkócák virágzásuk idején jó méhlegelők. Fajszerint változatos lombzatukkal, virágaikkal és színes gyümölcsükkel szép díszfák. A körtebogyójú barkóca megérve, élvezhető gyümölcs, Berkenye néven ismert. Magja szaporítható.

Prunus. E családból, mint díszfák a következők. Gömörmeggy. Japán díszeszerecsnye, Rózsaszilva, Pissardy vérszilva stb. Változó időszakban virágoznak. Ugy virágaik, mint lombzataik változatos szépek. Kertkedvelőknek és méhészeknek ajánlatos velük megismerkedni. Szaporításuk nemük szerint vad fajrokonukba oltás által történik.

Gastanea. A gesztenyék családjából felemlítem még a csemege gesztenyét, és a fehér virágú gesztenyét, melyek jó lényegű körülményekben mézelenek is, de gazdag virágpóráikért barátkozzon meg velük a méhész. A csemege gesztenye, ha nem is felfeszti ki gyümölcseit itt nálunk úgy, mint hazájában, de azért érdemes egy-egy fát belőle felnevelni kertünk védettebb helyére, mert gyümölcse nálunk is jól beérik. A fehér virágú gesztenye pedig szép koronájával jó árnyékot adó sűrű lombzatával tekinthető magát kedveltté. A gesztenyék az őz és szarvas vadállományok iránt kedvelt csemegéi. A gesztenyefák termését az úton is értékesíthetjük.

A lódarázs jelentősége a méhészetben.

Irta: Kleisl Gyula.

Köztudomású tény, hogy a Lódarázs (*Vespa crabro* L.) méheinknek számottevő ellensége. Különösen az erdők közelében vagy éppen az erdőben méhészkedők győződhetnek meg arról, hogy milyen kanibáli munkát végez a méhészetünk közelében megtelepedett lódarázscsalád. Nemcsak a virágokon gyűjtő munkáját fogdossa el munkájuk közben, s hordja fészkebe a fiatalok táplálására, de a méhszín, vagy a szétszórtan fölállított kaptárak előtt is a nappal minden szakába ott repdes méheink között a megrakodva hazatérő méheket fogdossa el, sőt oda szeretlenkedik a kijárók nyílásához is, hogy a hazatért, vagy nagy melegben a kijáróknál kirakodott csomókból rabolja a prédáját, nemtörődve az azonnal támadó méhekkal. Ritkán megtörténik, hogy egy-egy ott tartózkodó herét is elfog, de rendszerint csak a munkáméheket fogdossa el. Láttam azt is, hogy nagyritkán egy-egy kisebb pillangót is elfogott, amely a virágokon nektárt nyalogatott.

A méhlikások előtt inkább a reggeli és naplemente előtti ókben vadászik, mert akkor még, illetve akkor már inkább a kások előtt talál nagyobb számban méheket, tehát könnyebben t prédához. Amikor a nappal már jobban kimelegedett, a méh- kásokon túl is bőven talál méheket a virágokon. Legkönnyeb- n jut prédához akkor, amikor borus időben a fáradtan és meg- kodva hazatérő munkások a kaptár vagy méhszin oldalára és szomszédos növényekre szállnak rövid pihenőre. Egy pillanat t ráveti magát a darázs és azonnal tovaszáll prédájával. ol tömegesebben van mézelő növény kisebb területen, azt ál- dő vadászterületnek választja, ahol mindég talál prédát.

Hogy milyen pusztítást visz véghez a lódarázs méheink kö- tt, az alábbi számadatokkal világítom meg. Pontos megfigye- em szerint 60 családot kitevő méhészetembe július első felében ggel 5 órától, este 8 óráig átlag 3 percenként jelent meg egy- y lódarázs prédáért, amit elfogtam és elpusztítottam, ami a órai munkaidő alatt 300 drb. munkás méh elvesztését jelenti. képzeltető tehát, hogy a legelőn gyűjtő munkások közül hány iz meg száz munkásméhünk pusztul el ott, ahol a lódarázs na- obb számban van elszaporodva! Bátran számíthatunk egy 60 zset kitevő méhészetben napi 1000 munkásméh elvesztésére.

Sajnos, ezek ellen a bestiák ellen nincs módunkban másként dekezni, mint azzal, hogy azokat úton-útfélen pusztítsuk. Leg- ő sorban a tavasz nyíltával, amikor az áttelelt anyadarázs g jelenik és fészek építéshez való alkalmas helyet keresgél, néletlenül pusztítsuk el. Az esetleg üres kaptáraink kijáró ílását zárjuk el, mert előszeretettel választja az ilyen üres ptárakat fészekrakáshoz. Tartsuk szemmel lakóházunk és yéb épületeink padlásait, mert ott is szívesen üt tanyát. Ha hészetünk közelében odvas fák vannak, vagy mesterséges fé- kodukat raktunk ki gyümölcsöseinkben, figyeljük meg gyak- 1, mert azok is kedvenc fészkelő helyei a lódaráznak. Ha en fészekre találunk, azt okvetlen semmisítsük meg lehetőleg getéssel, amit a késő esti órákban eszközölünk, amikor az ísz család otthon van. Így nemcsak az anyát és a kijáró egye- zet pusztíthatjuk el, de a petéket és kukacokat is. Minden ál- lómmal, amikor méhészetünk körül valami teendőnk akad, gy pedig üres időnkben, amikor gyönyörködünk szorgalmas heink munkájában, mindég legyen kéznél egy organtinből ké- ílt 45—50 cm. szájnyílású lepkeháló, amellyel a szemünk elé íülő lódarazsat fogjuk el és semmisítsük meg. Ily módon, íkor még csak az anyadarázs fogdossa el méheinket, hogy az ala lerakott petékből kikelt néhány álea táplálásához szüksé- s eledelt szerezze meg, az egyetlen anyadarázs elpusztításával y egész évad nemzedékét semmisíthetjük meg.

Ha azonban a legfigyelmesebb kutatásunk ellenére is sike- t a lódaráznak valamely elrejtett helyen fészket építeni, morúan tapasztalhatjuk azt, hogy azok nap-nap mellett puszt-

títják szorgalmas munkásainkat. Ne sajnáljunk tehát méhésztünk körül naponként néhány órát tölteni a lepkehálóval felszerelve a darazsak vadászatával. Eszközölhetjük a lódarapusztítását egy 50—60 cm. hosszú, 1 cm. vastag 10—12 cm. szél lapockaszerű ütleggel is, de ezzel sok méhet is verünk le, ezélcélszerűbb azt lepkehálóval eszközölni olyformán, hogy a hálóba kerültek a hálóval együtt a földre fektetjük és ott a lódarazsat összetapossuk, a hálóba került méheket pedig szabadon bocsátjuk. Kaphatunk ugyan az ilyen vadászat közben egy-egy méhszúrást is, de az igazi méhész ettől nem riadhat vissza.

Sok lódarazsat pusztíthatunk el a méhészetünk környékefaágakra, a kaptárak oldalára, és egyéb alkalmas helyekre felfaggatott, kevés ecettel vagy gyümölcslével kissé megsavanyított, *cukrovízzel* félig megtöltött, világos színű, keskeny nyílású üvegekkel is, melybe a lódarazsak bebújnak, hogy a cukrovizet nyalogassák, de a szűk üvegnyílásán ki nem találhatnak, elpuszultnak. Ezekkel a fogóüvegekkel nagyon sok kecskedarazsak is fogunk el, amelyek szintén kellemetlen látogatói méhletesainknak.

Az Aiudon rendezett méhészeti tanfolyam beszámolója.

Az utóbbi években nagyszámmal szaporodott Aiud és környékén a méhészektábora, minélfogva szükségét látta Egyesületünk annak, hogy az okszerű méhészkedés alapismereteinek terjesztése céljából Aiudon egy tanfolyamot rendezzen.

A tanfolyam iránt nagy volt az érdeklődés és arra 58 hallgató jelentkezett, s így lehetségessé vált azt augusztus 20-tól 30-ig megtartani.

A tanfolyam levezetésére Egyesületünk, Stief Ottó igazgatója vál. és tiszteletbeli tagot bízta meg, ki azt a megszokott kétszettel vállalta és annak eleget is tett.

A tanfolyam bezárásán Egyesületünk főtitkára: Török Bálint igazgató is részt vett és üdvözölte a hallgatóságot, majd az Erdélyrészi Méhész Egyesület nevében, egyben köszönetet mondott, Kaba Gyula aiudi lelkes méhész társnak a tanfolyam megrendezése körül kifejtett önzetlen és fáradságot nem ismerő lelkes munkálkodásáért, úgyszintén Vásárhelyi Albert tagtársunknak is, ki a tanfolyam céljaira a mintaszerűen berendezett 30 családból álló méhességét átengedni és Stief Ottó előadótársunkat a tanfolyam idejére vendégül látni szíves volt. elhangzott kedves szavak után megkezdődött a szokásos vizsga, melynek kitünő eredménye minden várakozást felülmúlt.

Ezekután a bizonyítványok kiosztására került a sor s közben Török Bálint egyesületünk főtitkára örömét fejezte ki a hallgatóknak az elért, szép eredményért és meleg szavakkal mondott köszönetet Stief Ottó előadónak a tanfolyam veze-

t, s többek között a következőket mondotta: „tagtársunk ki- előadói képessége nem csupán az elméleti és gyakorlati ismeretek tudásán alapszik, ez a tehetség, az Isténtől nyert kivüli adomány“.

A vizsga után a hallgatók is köszönetüket fejezték ki az elő- nak a fáradságos munkájáért s elbúcsúztak tőle s egyben távozták, hogy a jövőben is rendeznek tanfolyamot, sőt a gatók között jelenlévő Dánila Victor nagyiparos kérte egy olyannak „Uicarán“ való megtartását, amelynek rendezé- eljesen magára vállalta. A tanfolyammal kapcsolatban a gatók négy tanulságos és egyben szórakoztató kirándulást ndeztek. Elsőnek Szász Árpád gimn. tanár látta vendégül a ndulókat, Aiud közelében lévő nagykiterjedésű, mintaszerű

Az Aiudon rendezett méhészeti tanfolyam résztvevői.

mölcsös- és méhészetében, ahol a hallgatóknak alkalmuk volt rümölestermelés tekintetében is hasznos tapasztalatokat sze- i. A méhes megtekintése és gyümölcses kostoló után Weinrich oly igazgató úr, közelben lévő gyönyörű gyümölcsös és ösét, úgyszintén a felülről kezelhető Zander-féle kaptárok- mintaszerűen gondozott méhesaládjait tekintették meg, ahol ndégszerető házigazda és kedves felesége dűsan terített asz- és kitűnő bor mellett tették kellemessé a kirándulást.

A második kirándulás, Aiudtól 24 km-re fekvő Beuic (Boros edek) községben lévő Reimbald Clotild úrhölgy és sógora Dr. der Zoltán ügyvéd úr tulajdonát képező gyönyörűen gondo- 5 holdas gyümölcsös parkját, 40 holdas szőlőjét és 50 esa- ól álló, mintaszerűen berendezett méhessét tekintették meg rándulók. Dr. Müller Zoltán úr rendkívül kedves kalauzo- mellett.

E kirándulás befejezéséül a régi nemesi curia vendégszerető jdonosnője, tizorással és kitűnő borokkal kedveskedett a dégeknek.

A harmadik kirándulás Aiudde Sus-on (Felenyeden) Stief Ottó régebbi tanítványa, Banda Ferenc ref. kollg. főszénél, kinek szintén gyönyörűen berendezett 45 családból méhészete van, ki szeretettel fogada és vendégelte meg a ki-duló méhész társaságot.

A negyedik igen hosszú és tanulságos kirándulás Aiud volt — a kitünő hirnévnek örvendő Ambrozi Fischer és Tá-cég faiskola és kertészeti telepén, ahol a kirándulókat a nyug. igazgatója, Gärtner Samu úr rendkívüli előzőkény-gel és nagy szaktudással kalauzolta.

E gyönyörűen berendezett telep megtekintése után a főkertésze Kuckenbacher úr mutatta be a faiskola telepén 45 családból álló, szép jövedelmet hozó méhését.

Az összes kirándulásokon a méhészeti tanfolyam előad-Stief Ottó is részt vett s azokon gyakorlati fogásokat mutat- be és értékes elméleti előadásokat is tartott, miáltal nagy hozzájárult a kirándulások hasznos voltaához.

A tanfolyamon résztvett hallgatók névsora a következő:

*Böhm Sándor igazgató, Aiud Hangya Központ, *Dezső J. Aiud, Str. Ștefan cel Mare No. 11., *Bakk Imre Com., Ciumb utolsó posta Aiud, *Ráskay Piroska Aiud, Str. Bratianu No. 10., *Nagy Béla Aiud, Hangya Központ, *Szász Árpád tanár A Str. Bratianu No. 21., *Weinrich Károly igazgató Aiud, P. Ferdinand 6., *Banda Ferenc com., Aiudul de Sus, utolsó p. Aiud, *Böjthe Olga Aiud, Str. Ștefan cel Mare 5., *Aczél Bél Aiud, Str. Unirii 76., *Palkó János tanár Aiud, Regina Ma 17., *Konetsny Ferencz Aiud, Str. Avram Iancu No. 40., *Má-róczy László igazgató Aiud, Str. Avram Iancu No. 53., *Már-József Aiud, General Averescu 6., Telegdy István Aiud, Princul 11., *Bartha Márton Aiud, Str. Câmpului 16., *Feni-Lázár Aiud, Piața Ferdinand 25., *Gertner Sámuel Aiud, Mihail Viteazul 41., Barbu Aurel Aiud, Str. General Averc No. 8., *Sepsy Lajos Aiud, Str. Niculaie Ioorga 7., *Doboly S-dor Com., Benic, utolsó posta Teiuș, *Gazda Kálmán Aiud, Unirii No. 142., *Bauer Károly, Radnot, *Császár Gyula A Str. Mihail Viteazul No. 60., *Berkesy Kálmán, Aiud, Str. P-șul Carol 22., *Szöcs Róza Aiud, Str. General Averescu *Kaba Magdolna Aiud, Str. Ștefan cel Mare No. 2., *Fák Emma Aiud, Hangya Központ, *Rainbold Klótild Aiud, Mihail Viteazul 49., *Rohay Éva Aiud, Str. Unirii 57., *I Péterné nytudom., Felsővisó, *Müller Anita Aiud, Str. Mi Viteazul 49., Kaba Gyula Aiud, Str. Avram Iancu 41., Lóri József Aiud, Str. Avram Iancu 43., Mészáros János mérnök Ai Str. Avram Iancu 2., *Vásárhelyi Albert Aiud, Str. Mărășeșt Sarkady Károly Aiud, Str. Niculaie Ioorga 4., Naftáli Sán Aiud, Str. Bratianu 22., Szallay Pál Aiud, Piața Ferdina Banca Econom, Dr. Niculaie David Aiud, Str. Mihail Vitea

A * -gal jelzettek a kirándulásokon is részt vettek.

10., Kvacskai Károly Aiud, Str. Alea. Regina Maria 16.,
kkai Kálmán Aiud, Str. Avram Iancu, Demeter Ákos Aiud,
a Ferdinand No. 10., Schuszter Gusztáv Aiud, Str. Mihai
azul No. 59., *Molnár Mihályné Aiud, firma Ambrosi și
her, Elekes Ödön tanító, Com. Șoimuș, utolsó posta Aiud,
nila Victor Uioara, Str. Crișan 25., *Csuesi Róbert com. Col-
, utolsó posta Aiud, Tamás Sándor Aiud, Str. Mihai Vitea-
7., Szöllősy István Aiud, Str. Mihai Viteazul 7. *Ács Géza
d, Str. Morii 1., Ács Endre Aiud, Str. Mărășești No. 1.,
rfy István Aiud, *Thoma István Aiud, Balázs Mihály com.
nbrud utolsó posta Aiud, *Makkai Kálmán tanító, com.
adea Noua, utolsó posta Aiud.

EGYLETI ÉLET

MEGHIVÓ.

Az Erdélyrészi Méhész Egyesület igazgató-választmánya f.
október hó 5-én, szombaton délután 4 órakor Clujon,
esan-utca 10. sz. a. az Egyesület titkári hivatalában rendes
t tart, amelyre az igazgató-választmány tisztelt Tagjait
hívja.

Cluj, 1935. szept. 29. az E. M. E. Elnöksége.

Ingyenes méhészeti tanfolyam az EME székhelyén. Az EME
helyén az idei második méhészeti tanfolyamot szept. hó
-30. napjain rendezte meg. A tanfolyamot ezuttal is Stief
tagtársunk vezette, azon 12 hallgató vett részt. A követ-
ő tanfolyamot a jövő év tavaszán rendezti az egyesület.

Gyümölcsfák, cserjék, díszbokrok közös beszerzése. Az Er-
i Gazdasági Egylet az idén is közösen óhajtja beszerezni
vezményes ár és fuvardíj mellett a gazdák részére szüksé-
gyümölcsfacsemetéket. Felhívja ezért az érdekelt gazdákat
erttulajdonosokat, hogy szükségletüket összeírni és az EGE
re (Cluj, Str. A. Muresan 10.) beküldeni sziveskedjenek.

Tagdíjnyugtázás.

E. M. E. titkári hivatalához a következő összegek küldettek be:

1933. évre 100 lei tagdíjat fizetett: Cs. L. Hida, P. B. Cluj.
1934. évre 100 lei tagdíjat fizetett Cs. L. Hida, T. Ö. Moneasa,
Dinesti (50), P. B. Cluj, N. M. Baraolt.
1935. évre 100 lei tagdíjat fizetett: Cs. L. Hida, K. A. Pecica
(50), T. Ö. Moneasa, É. I. Dinesti (50), F. K. Cluj (50), K. D,
la, M. J. Jersig, N. E. Bătăni-mari, Sz. J. Cluj, L. S.-né Teius.
Sântimbru, J. F. Baraolt, gr. B. L., K. F., dr. B. A., N. V. Cluj,
Tg.-Mures, özv. G. J.-né Rupea, D. P. Berchez, B. J. Odorheiu,
G. Crasna, K. B. Oradea, P. S. Remetea-Ciuc, B. I. Beius, G. E.
ov, Cs. M. Fagel (50), dr. H. J. Remetea, N. M. Baraolt.
1936. évre 100 lei tagdíjat fizetett: W. K.-né, N. B., A. B.-né
B. F. Aiud sus, D. V. Uioara, K. A. Hrip, Z. A. Sânpetruerman,
Baraolt, J. P.-né Viseul de sus.

KÜLÖNFÉLÉK.

A méhlikás kijárójának időszakonkénti szabályozása. A gyári röplyuk szükítők használatával szomorú tapasztalatokat szereztem és ez arra indított, hogy oly röplyuk szabályozót készítek, amely egyszerű s mégis megvédi a méhesládok nyugalmát. Sikerült egy oly röplyuk szabályozót készítenem, amelyet lehet szabályozni s ugyanúgy a kutató méhek, mint télen a méhek ellenségei elleni védekezésre célszerűen lehet használni. E röplyuk szabályozóval lehet szabályozni télen az elhasznált meleg levegő eltávolodását, hogy egyszerre az összes meleg levegő el ne illanjon. E röplyuk szükítőt megrendelésre kívánt nagyságban készítem és szállítom. A szükítő nagyság szerinti ára: a 10 centiméter hosszú 20 Lei, s a 20 cm. hosszú 30 Lei. Tömeges megrendelésnél olcsóbb. Lakatos Tivadar, Odorheiu.

Ninesen méz. Az idei méztermés nagyon gyenge volt és még az ősz sem tudta pótolni a hiányokat. Az ősz száraz volt és nektár nem képződött a virágok-

ban. A tavaly a korai nőszi esők után a síkvidékeken tűnő hordás volt, most a méhek etetésére vásárolni a méhésztársak is nehezen kaptak mézet. Érdekes, hogy nagy hiány dacára is alacsony a méz árak 24—26 L. között mozognak. A viaszárak árak magasabbak 100—120 L. között a tavalyi 80—100 árakkal szemben.

Gál Imre: „A méhgazdálkodás üzemtana“ című munkájának szerző áldozatkészsége folytán 480 lej helyett 240 lejért rendelkezhet meg az E. M. E. tagjai egyesület titkári hivatalánál megrendeléssel egyidejűleg a könyv ára és postai portója 240 lej, is beküldendő. Az erdélyi magyar méhészek szegény nyomora és a legnagyobb ártalommal való küzködése indította a szerzőt arra, hogy az E. M. E. útján 50% kedvezménnyel a tagok részére munkáját. Kíváncsi voltna, hogy a méhésztársadományok legújabb kutatásai is tárgyaló 400 oldalas munkájukat tagtársaink minél nagyobb számban rendeljék meg.

Apróhirdetések.

Mézelő növények, Facélia, Dragocephalum, Tisztes-fű, fák, cserjék magvait, évelő fűeket, cserjéket, szurkos akác oltóágat olcsón szállít Bir Zimăndul Nou, Jud. Arad.

6 méhcsalád eladó kaptárral együtt özv. Kremnitzkyné Fröhlich Cluj, Str. Donat

Eladó egy 5 és egy 2 lámpás rádió. Cím a kiadóhivatalban.

Mézet veszek, kérek mintázott árajánlatot. Tóth István Cluj. R. Carol 74.